

Yeaediiue eiaaen aeaeaeoeciia (eeiaaenoe-aneea ideia-aley e eaiiaoeçaoiio)

Aaoio Ieaa Oaiiaia- AEiiaia
09.07.2010 a.
Iineaiaa iaiaaia 09.07.2010 a.

In essence, only in the electronic form this or that historic source may be fully investigated by the researcher. To create an automatic lemmatizator is the foremost and the most difficult task of the electronic lexicography and source study. While elaborating it, not only the orthographical, phonetic and morphological variants should be taken into consideration, but also the dialectal formations.

Niçaaia

yeaediiuo aac aaiuo ioeduaaao iiaua aideciou iadaa enoide-aneei ycuiciiaei.
Ii nouanoao, eiaii a yeaediiui aeaa oio eee eife enoide-aneee enoi-iee noaiaeoey
ainooiui enneaiaaooep a iieife iada e iiaao auou inaiia ei ai anae iieioa nateo
nateoa. Iaei ec iaaiiaa ydeeo iaaiieo ideiaia e aieaçaoaeynoa iineaiaa – neai-eiiee
iaaiiaiee oad, aadeoaiuo iadaue aanyoeaeyie XI a.
(ni. [Çaeeciye 2003]). Aaonniai, aicieiinoe enoideei-eeiaaenoe-aneiaa aiaeeça
eno-ieeia nouanoaaii aicdaoapò inea idaaaaoeoaeyiia iadaiaa eo ia ainooiue
eiupoaaiue ycu – eiaaaoe a yeaediiui-iaaiue ae. A yoi neoa-aa n iuuup
eiupoaaiue iadaioee ainooi-i auoio iiaoo auou niçaiue en-aiuaapuèa oiioeaçaoaee
e epaiio oaenoò oaee-aneè aia çaaeniinoe
io aai iauaia. Aiaoa n oai oaiinoe iaoo-ife ioaeeaoeè oeeienuo enoi-ieeia iiaieoaoii
aicdaoaaò, anee ia niiaiaaooey ia ioinoi oiioeaçaoaeyie, a eo eiaaenoe-aneè
iaaiaaiiue aadneyie, o.a. neiaioeaçaoaeyie e oaenoai. Niçaaia aaoiaoe-aneia
eaiiaoeçaoiioa a yoi nuhea yaeyoony iada-iadaaie e iaaiiaa neiiee çaa-ae yeaediiui
eaeieiaoaee e ycuiciiaey a oaeii. Ide aai iiaiaiaa aieaeiu auou o-oaiu ia oiuei
noaiaaoiua neiaieçiaieoaeiua iadaçou, ii e iiaa-eneaiua idoiadaoe-aneea, oiiaoe-aneea
e iioieiae-aneea aadeaiou, a oaeeaa aeaeaeoaiua iadaiaaiey daçife ideiaa.

Nĩrúáñòáííéà

nĩrúáííáí íáðá-íy àèèáèòèçìíá, èõ nĩrúáííáðàçííá èñ-èñéáíéà íáíáòíàèìù, àí-íáðáúõ, äëy òíáí, -òíáú ìðèíáíáíéà èàììàòèçàòíðà áúèí ìàèñèìàèùíí yóòáèòèèáíùì – òí-íùì è ìíèíùì – ìðè áú-èáíáíéè èáèñè-áñèèõ áàéíè, à áí-áòíðúõ, äëy òíáí, -òíáú ìðè ñíçááíéè ñèíáííóéàçàòáëy ìíáèà áúòù òñòáííáéáíà àèèáèòíáy ìðèðíáà ðóèííèñè. Áúyáèáíéà è èçó-áíéà àèèáèòèçìíá, èàè èçááñòíí, yäëyáòñy áàæíé -àñòùp èpáíáí èñòíðèèí-èèíááèñòè-áñéíáí èññèááíááíéy. Èíáííí àèèáèòíáí íáðàçííáíéy áèèæá áñááí ñòíyò è àèíáíéèá æèáíé ðá-è è yð-á áñááí áá òáðáèòáðèçòpò. Nĩ ìííùùp ìñíáíáí èèp-à èàììàòèçàòíðà ìíáòò ñíçáááàòùñy óèèàçàòáèè àèèáèòèçìíá è yèáèòðíííé ááðñèè òíé èèè èííé ðóèííèñè.

Àèàòðíé-áñéày

èèàññèòèèáòèy ìñíáíííñòáé áðááíáðóññèèò àèèáèòíáí áèèp-áàò ñèááòpùèà ìàðáìàòè-áñéèà áðóíù (ñì. [Èðúñüèí 1998]):

(1)
ìðáñéàáyíñèèà áðòàèçìù[1];

(2)
ìðáñéàáyíñèèà àèèáèòèçìù[2];

(3)
áíñòí-ííñéàáyíñèèà èíííáàòèè áíñèñùìáííáí ìáðèíáà;

(4)
íáùèà ìñíáíííñòè äëy òíáí èèè èííáí áðáàèà áíáíðíá;

(5)
ðàçííáðáíáíùá èíííáàòèè òáò èèè èíùò ìòááèùíùò áíáíðíá.

È
ìðáñéàáyíñèè àðòàèçìàì ìòííèòèñy, á -àñòííñòè, áàðèàòèáííòù òíðì 3 è. áá. è ìí. -èñèà á ìðàçáííá íá -òù è -ø. Nĩ-èòáàòñy, -òí ìíá ìòñòòñòáíáèà á áðááíáðóññèèò òáèñòáò ñáááðí-áíñòí-ííáí ìðíèñòíæááíéy, à á ìíááíðíáñéí-ìñéíáñèèò èñòí-íéèàò áúèà øèðíéí ìðááñòááéáí á ðàçíùò òèíàò ñíðyæáíéy èàè á áá., òáè è áí ìí. -èñèà, á òí áðáíy èàè á áðááíáðóññèèò pñí-çáíááíùò ìèñùìáííùò ìàìyòíèèàò – á ìñíáííí á 3 è. áá. ÷. I

ńĩđýæáíèý

[Çàèèçíýè 2004: 152–153]. Ááçõñéíáíí, òðááòáòñý òùàòáèúíáý ìðíááðéà ýòíáí áúáíáà, ìñéíèúéò ìàòáðéàè þáí-çàíááíúò èñòí-íèéíá á ýòí ìòííðáíèè èçó-áí áíðáçáí òóæá ìááíðíáñéí-ìñéíáñéèò ááííúò. Nĩññòááèáíéá ýéáèòðííúò ááðñéè ìááíðíáñéí-ìñéíáñéíé è áàèèòéí-áíèúíñéíé ðóéííèñáé, ñàýçáííúò ñ íáúèí ìðíòíáðáòí, ìðéáááííúé áúáíá íá ìáòááðæááò: áàèèòéí-áíèúíñéáý ðóéííèñú ñíááðæèò ñòíèú æá ðáçííáðáçíúá áàðéàòéáíúá òíðí, -òí è èñòí-íèè ìááíðíáñéí-ìñéíáñéèé. Áñòù ñíííááíèý ìíèááàòù, -òí è ñòááíá-çàíááíúá èñòí-íèèè ìèèè-àèèñú ðíáñòááííúè òáðáèòáðèñòéèáìè. Èñííèúçíááíéá ñíèíèíéé ýéáèòðíííé áúáíðéè òíðí ìíçáíèèè áú áíñííèíèòù ì-ááèáíúá ìðíááéú á ýçúéíáúò ááííúò. Èçó-áíéá áàðéàòéáííñòè ýòíáí òèíà òáí áíéáá áæáíí, -òí ìíá ýáèýáòñý èíáíááðííáéñéèí ìáñéááèáí á ìðáñéááýíñéíí.

Á

èá-áñòáá ìðéíáðá ìðáñéááýíñéíáí áèáèáèòéçíá ìíèáçáòáèúíí, á -áñòííñòè, ðáñíðíñòðáíáíéá íéíí-áíèý -íáè/-ááè á Áí ñóúáñòáèòáèúííúò ìóæñéíáí ðíáá. Nĩññòááèáíéá ýéáèòðííúò ááðñéè ìáííáí è òíáí æá ñáíðíéèá ðáçííáí áèáèáèòííáí ìðíèñòíæááíèý ìðíèèáíðá-èò òñòíýáðáíòñý ìíèíæáíèþ íá òñòíé-èáíí ðíñòá òàèèò ñéíáíòíðí á þáí-çàíááíúò èñòí-íèèèáò. Õíèúéí ìíèííáñòááíáý ýéáèòðííáý áúáíðéá ñíñòááòñòáóþùèò ñéíáíòíðí ìíçáíèèò òñòáííáèòù ìíáèèíóþ èáðòéíò ðáñíðáááèáíèý áàðéàòéáíúò ñéíáíòíðí ìá -íó è -íáè, èíòíðúá, áíçííæíí, èìáþò ðíáñòááííúé ááíáçèñ (ñí. [Æíéíáíá 2009á: 224]).

Ááçõñéíáíí,

á èáííàòéçáòíðá áíèæáíú áúòù ó-òáíú, íáíðéíáð, ìðííáðáííú ñ -æ-~, ñáíéñòááííúá áàèèòéí-áíèúíñéèí èñòí-íèèáí (ñí.: áíæ-ú, èæ-áíòò < èç+æáíóòù, ðáæ-áòù < ðáç+æúæáòù è áð.). Ííè ìðáæáþò ìðáñéááýíñéèé ðáòéáèñ ìáèàòáèèçáòéè *zg, ìðíèèáííñòááèáííúé ñòáðíñéááýíñéííó ðáòéáèñò [-d’], á òàèæá ìááíðíáñéí-ìñéíáñéííó æá’ < æá’ < *-’d-’ (ñí.: íáúæáèòè, ðáæáýòè è ìíá.)[3]. Íðóíáðáííú ñ æá, òáèèí íáðáçíí, ýáèýþòñý ìðéíáðíí ñíáñòááííí ìááíðíáñéíáí áèáèáèòéçíá. Á òíí è áðóáíí ñéò-áá ñóúáñòáóþò áèíáðéíððáèòíúá íáíèñáíèý, èíòíðúá òáèæá áíèæáíú ó-òáíú (ñí.: òóæ-èèè vs. ùþæáèèó < *teudj-).

Íéíí-áíèá

1 è. ìí. -èñéá -íí á ìðáçáííá íáú-íí ðáññíàòðéááþò èáè ìðáñéááýíñéèé áèáèáèòéçí, ó áíñòí-íúò ñéááýí ìíèò-èáèèè ðáñíðíñòðáíáíéá á Þæííé è Çàíááíé Ðóñè. Íáíáéí ñáíúá ðáííéá ñéò-áè ìíýáèáíèý òéáèòéáííáí -íí ìòíá-áþòñý á áàèèòéí-áíèúíñéíé ðóéííèñé è ìáðáíé-áíú èñéèþ-èòáèúíí ìáúíè òíðíáíè èííáðáòéáá ñ íóèááúí ñóóòéèñíí: àè-úíí, ìèá-úííñý, ìíèèòéèí è áð. [Æíéíáíá 2009á: 53]. Á ìíáíáíúò ìðéíáðáò ìíæíí òñíàòðéááòù òííáòè-áñéíá ðáçáèòéá òéáèòéáííé èíííáàòéè, ñáíéñòááííé ñíáñòááííí áðááíáðóññéèí þáí-çàíááíúí áíáíðáí.

Ýéáèòðííáý

áúáíðéá èííáðáòéáíúò òíðí 2 è. ìí. -èñéá íá ìíáòááðæááò áúáíáá íá óçèí áèáèáèòíí, ìááíðíáñéí-ìñéíáñéíí, òáðáèòáðá èíííáàòéííúò òíðí òèíà ìðéáèòá, íáñéòá è íá èò ìòñòòñòáèè á þáí-çàíááíúò áíáíðáò, ááá, èáè óéáçúááàòñý, áúè ìðááñòááèáí áðóáíé òèí ááíáðáèèçáòéè – ìí ìáðáííò èáñéèííáñéííó èèáñíó.

Õí-íí

E'ou'ou'ei

1998 – E'ou'ou'ei A.A. A'aa'iee i'aa'i'ia'ne'i-i'ne'i'ne'e'ee ae'ae'ae'o ia i'au'ane'aa'y'i'ne'i'i o'i'ia / A. A. E'ou'ou'ei // A'i'i'ou'u y'cu'ei'ci'ia'iey. – 1998. – 1 3. – N. 74–93.

[1] E'ia'aa'o'ny a ae'ao ni'o'aa'ia'ie'a o'i'ia

eee e'i'ia'i ia'aa'ci'ia'ie'y i'au'ane'aa'y'i'ne'i'ia'i i'ou'e'ou'ia'ne'aa'ie'y a o'ie e'ee e'ie' ae'ae'ae'o'i'ie' ci'ia' i'oe' aa'i o'o'aa'o'a e'ee -a'ne'e-i'ii ni'o'aa'ia'ie'e a a'oo'ae'o ae'ae'ae'o'aa'o.

[2] E'ia'p'o'ny a ae'ao ae'ae'ae'o'i'ua' o'a'ni'ia'ne'aa'ie'y

e' e'ci'ia'ie'i'ne'u, ai'ci'ie'e'oe'a a i'aa'ne'aa'y'i'ne'e'ee ia'oe'ia.

[3] A'aa'ia'ia'aa'o'ni'ne'ay i'ou'i'ia'aa'o'e'y o'i'd'i'ua'aa'o'ny.